

คำวินิจฉัยของ ศาสตราจารย์โกเมน ภัทรภิรมย์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒/๒๕๕๑

วันที่ ๒๕ มิถุนายน ๒๕๕๑

เรื่อง กระทรวงมหาดไทยขอให้พิจารณาวินิจฉัยว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้น ๆ ได้หรือไม่

กระทรวงมหาดไทย โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหนังสือ ที่ มท ๐๖๐๖.๖/๘๐๒๘ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยอำนาจหน้าที่ของตำรวจตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา โดยอ้างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ โดยแจ้งว่ากรมตำรวจมีปัญหว่า เมื่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยมีผลใช้บังคับแล้วตำรวจชั้นผู้ใหญ่จะมีอำนาจค้นด้วยตนเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้นในกรณีที่สามารถออกหมายค้นได้ ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่ ซึ่งกรมตำรวจได้หารือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว ได้รับคำตอบว่า นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่ไม่มีอำนาจค้นด้วยตัวเองในที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น แม้จะเป็นกรณีที่สามารถออกหมายค้นได้ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา เพราะขัดต่อมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และเป็นอันใช้บังคับมิได้ตามมาตรา ๖ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย แต่กรมตำรวจมีความเห็นว่าอำนาจการค้นที่รโหฐานโดยไม่มีหมายค้น ตามมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาของนายตำรวจชั้นผู้ใหญ่เป็นกรณีที่ต้องด้วยมาตรา ๒๓๘ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย ในเหตุที่ว่า “มีเหตุให้ค้นได้โดยไม่ต้องมีคำสั่งหรือหมายของศาล ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายบัญญัติ” กระทรวงมหาดไทยเห็นด้วยกับความเห็นของกรมตำรวจ แต่ไม่อาจคัดสินใจอย่างหนึ่งอย่างใดได้ จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถค้นที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่สามารถออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๘๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่”

โดยที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภาเสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” จึงเห็นได้ว่าเรื่องที่จะเสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้น ต้องเป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ และผู้ที่จะ

เสนอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้ คือ องค์การตามรัฐธรรมนูญที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่หรือประธานรัฐสภา

องค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญ ข้อมหมายถึง องค์กรของรัฐที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และรัฐธรรมนูญได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ขององค์กรนั้นไว้ในรัฐธรรมนูญด้วย

กระทรวงมหาดไทยเป็นองค์กรของรัฐ แต่ไม่ได้มีการบัญญัติถึงกระทรวงมหาดไทยไว้ในรัฐธรรมนูญ และได้มีการบัญญัติอำนาจหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยไว้ในรัฐธรรมนูญ แต่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม พ.ศ. ๒๕๓๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม (ฉบับที่ ๘) พ.ศ. ๒๕๓๖ ว่า “มาตรา ๑๕ กระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่เกี่ยวกับการบำบัดทุกข์บำรุงสุข การส่งเสริมและพัฒนาการเมืองการปกครอง การปกครองท้องถิ่น การทะเบียนราษฎร การส่งเสริมการศึกษาและการประกอบอาชีพ การพัฒนาชุมชน การรักษาความมั่นคงภายใน การป้องกันสาธารณภัย การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน การที่ดิน การสาธารณูปโภค และการสาธารณูปการ การโยธา การราชทัณฑ์ การผังเมือง และการพัฒนาชนบท”

ดังนั้น กระทรวงมหาดไทยแม้จะเป็นองค์กรของรัฐ แต่ก็ไม่ได้เป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่อาจเสนอเรื่องปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยได้

อนึ่ง ปัญหาที่กระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาคือ “นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถกันที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้น หรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่” นั้น เป็นการขอให้พิจารณาเรื่องเกี่ยวกับอำนาจของตำรวจชั้นผู้ใหญ่ ซึ่งเป็นผู้ดำรงตำแหน่งที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา ๒ (๑๗) ว่าจะมีอำนาจอย่างไร จึงมิใช่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพราะตำรวจชั้นผู้ใหญ่มีได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ และไม่ปรากฏอำนาจหน้าที่ที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญ ปัญหาเรื่องนี้จึงมิใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

โดยเหตุผลที่ได้พิจารณามาดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า เรื่องที่กระทรวงมหาดไทยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า “นายตำรวจชั้นผู้ใหญ่สามารถกันที่รโหฐานด้วยตนเองโดยไม่ต้องมีหมายค้นในกรณีที่อาจออกหมายค้นหรือค้นได้ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา ดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาได้หรือไม่” นั้น มิใช่เป็นปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่าง ๆ ตามรัฐธรรมนูญที่ศาลรัฐธรรมนูญจะพึงวินิจฉัยจึงไม่รับวินิจฉัยเรื่องนี้

ศาสตราจารย์โกเมน กัทธิภิมย์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ